

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Інститут модернізації змісту освіти МОН України

Український державний університет науки і технологій (УДУНТ), м. Дніпро

Українська асоціація управління проектами «УКРНЕТ», м. Київ

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності (НДІВ)

Національної академії правових наук України (НАПрН України), м. Київ

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ

Національний технічний університет України «Харківський політехнічний інститут»

Національний технічний університет України «Київський політехнічний університет імені Ігоря Сікорського», м. Київ

Одеський національний морський університет (ОНМУ), м. Одеса

Честоховський політехнічний університет, Польща

Вища школа управління охороною праці в місті Катовіце, (WSZOP), Польща

Університет в Мішкольце, Угорщина

Інститут підвищення кваліфікації, Будапешт, Угорщина

Вища школа менеджменту у Варшаві, (WSM), Польща

Astana IT University, Kazakhstan

за підтримки:

Центр Українсько-європейського наукового співробітництва

Видавничий дім «Гельветика»

Дніпропетровський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України

Юридична компанія «ЮРСЕРВІС», м. Дніпро

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

за матеріалами

IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

«УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОЄКТНОГО ТА НЕЙРОМЕНЕДЖМЕНТУ, ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ УПРАВЛІННЯ, ТЕХНОЛОГІЙ СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОБ'ЄКТІВ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»

(24-25 березня 2022 року)

**ДНІПРО
ЮРСЕРВІС
2022**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
за матеріалами
IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

**«УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОЄКТНОГО ТА
НЕЙРОМЕНЕДЖМЕНТУ, ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ УПРАВЛІННЯ,
ТЕХНОЛОГІЙ СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОБ'ЄКТІВ ПРАВА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»**
(24-25 березня 2022 року)

ДНІПРО
ЮРСЕРВІС
2022

УДК 005.8:[005.3+004.9+347.77]

Конференція запроваджена МОН України, лист Інституту модернізації змісту освіти МОН України № 22.1/10-28 від 12.01.2022 року за № 47 у переліку.

Матеріали публікуються за оригіналами, наданими авторами.
Претензії до організаторів не приймаються.

Головний редактор д.т.н., проф. Петренко В.О.
Науковий редактор д.т.н., проф. Молоканова В.М.
Науковий редактор к.т.н., доц. Дорожко Г.К.

Управління проектами. Перспективи розвитку проектного та нейроменеджменту, інформаційних технологій управління, технологій створення та використання об'єктів права інтелектуальної власності: збірник наукових праць за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (24-25 березня 2022 р.). – УДУНТ, УКРНЕТ, НДПВ НАПрН України, Дніпро: Юрсервіс, 2022. 421 с.

У збірнику наукових праць наведені матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Управління проектами. Перспективи розвитку проектного та нейроменеджменту, інформаційних технологій управління, технологій створення та використання об'єктів права інтелектуальної власності». Збірник наукових праць становить інтерес для наукових працівників, викладачів, фахівців з інтелектуальної власності та управління проектами, а також студентів.

УДК 005.8:[005.3+004.9+347.77]

© Український державний університет науки і технологій, 2022
© Українська асоціація управління проектами, 2022
© Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності
Національної академії правових наук України, 2022
© Колектив авторів збірника, 2022

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

- ПРОЙДАК Ю.С.** – голова, доктор технічних наук, професор, проректор з наукової роботи Українського державного університету науки і технологій (УДУНТ);
- БУШУЄВ С.Д.** – співголова, президент Української асоціації управління проектами «УКРНЕТ», доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри управління проектами Київського Національного університету будівництва та архітектури;
- ДОРОШЕНКО О.Ф.** – співголова, канд. юридичних наук, в.о. директора Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності НАПрН України;
- ПЕТРЕНКО В.О.** – заступник голови, доктор технічних наук, професор, УДУНТ, модератор конференції;
- ДОРОЖКО Г.К.** – заступник директора НДІВ НАПрН України, кандидат технічних наук, доцент, модератор конференції;
- МОЛОКАНОВА В.М.** – доктор технічних наук, професор кафедри системного аналізу та управління Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»; модератор конференції;
- ВІХЛЯЄВ М.Ю.** – доктор юридичних наук, професор, директор Центру Українсько-європейського наукового співробітництва;
- ПЕРЕРВА П.Г.** – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки бізнесу НТУ «Харківський політехнічний інститут», професор університету в Мішкольце (Угорщина);
- ЧЕРНОВ С.К.** – доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри управління проектами Національного університету кораблебудування ім. адмірала Макарова, м. Миколаїв;
- ЛАПКІНА І.О.** – доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри управління логістичними системами і проектами Одеського національного морського університету;
- ЗАВГОРОДНЯ О.О.** – доктор технічних наук, професор, професор кафедри міжнародної економіки, політичної економіки та управління УДУНТ;
- КІРІН Р.С.** – доктор юридичних наук, судовий експерт, Дніпропетровський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України, м. Дніпро;
- КОЗЕНКОВ Д.Є.** – кандидат економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту УДУНТ;
- КОРОГОД Н.П.** – кандидат педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри інтелектуальної власності та управління проектами УДУНТ;
- САВЧУК Л.М.** – кандидат економічних наук, професор, декан факультету комп'ютерних систем, енергетики і автоматизації УДУНТ;
- ЮРЧИШИН О.Я.** – кандидат технічних наук, доцент, директор Департаменту інновацій та трансферу технологій НТУ України «КПІ імені Ігоря Сікорського»;

ЗМІСТ

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА РОЗВИТКУ УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ ТА ПРОГРАМАМИ В УМОВАХ КРИЗОВОЇ ЕКОНОМІКИ. ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ

ПЕРЕДМОВА

д.т.н., професор МОЛОКАНОВА В.М.....13

KUZNETSOV V., KUZNETSOVA A.

BASIC APPROACHES TO THE FUNCTIONING OF THE
ELECTRICITY MARKET.....18

БІЛОЦЕРКІВЕЦЬ В.В., ЗАВГОРОДНЯ О.О., ЗАБРОДСЬКА А.А.

НАЦІОНАЛЬНІ ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ ПІДВИЩЕННЯ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ В ЦИФРОВІЙ ЕКОНОМІЦІ:
ВІД РЕАКТИВНОГО ДО ПРОАКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ.....25

ГІЛЬОРМЕ Т.В.

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПРОЄКТІВ СИСТЕМ ЕНЕРГОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ.....30

ЖИВЦОВА Л.І., БРОВЧЕНКО К.А.

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ «SMART CITY»
НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ: ДОСЯГНЕННЯ ТА ПРОБЛЕМИ.....33

КАРМАЗІНА Л.Л.

ФАЗИ АДАПТАЦІЇ ВІРТУАЛЬНОЇ КОМАНДИ ІТ-ПРОЄКТУ.....39

КІЖАЄВ С.О., ПЕТРЕНКО В.О., МАЗУР А.В., МАЗУР Н.В.

ІННОВАЦІЙНІ МЕДИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В РАМКАХ СУЧАСНОЇ
ПАРАДИГМИ УПРАВЛІННЯ.....44

КОСЕНКО Н.В., МОРЩАВКА Ю.О.

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМ КАПІТАЛОМ ВИДАВНИЧОГО
ПРОЦЕСУ.....50

КОСЕНКО Н.В., ШКОДА К.В.

ПРОЦЕСНО-ОРІЄНТОВНЕ УПРАВЛІННЯ У МЕДИЧНИХ
ОРГАНІЗАЦІЯХ.....53

ЛАПКІН О.О. ПРОЄКТИ РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ НА БАЗІ КОНЦЕПЦІЙ СМАРТ СІТІ ТА СМАРТ ПОРТ.....	55
ЛАПКІНА І.О., ГЛАВАТСЬКИХ В.І. МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ МАТЕРІАЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ В ПРОЕКТАХ.....	60
МАЛІЄНКО А.В. АНАЛІЗ ТА ФОРМУВАННЯ МЕТОДОЛОГІЧНИХ ОСНОВ УПРАВЛІННЯ ЦИКЛІЧНОЮ ЕКОНОМІКОЮ.....	66
МОЛОКАНОВА В.М. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ БІЗНЕС-АНАЛІТИКІВ У ВИЩИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ.....	71
ПАРХОМЕНКО А.О., ПАРХОМЕНКО В.Д. ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЯК ЗАПИТ ЧАСУ НА РОЗРОБКУ НОВОГО ПОРЯДКУ РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ СУЧАСНОГО СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ.....	77
ПЕТРЕНКО Ю.А. УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТОМ ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСПЕТЧЕРСЬКОГО УПРАВЛІННЯ НА АСФАЛЬТОБЕТОННИХ ЗАВОДАХ.....	83
РОМАШКО А.С. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ.....	88
ТУЛУПОВ М.О. АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСОМ «ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ» В ПРОЄКТАХ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РЕІНЖИНІРИНГУ НА МЕТАЛУРГІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ.....	91
ФОНАРЬОВА Т.А., ПЕТРЕНКО В.О., КОРХІНА І.А. ДО ПИТАННЯ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У ПРОЄКТАХ РОЗВИТКУ МЕТАЛУРГІЙНОГО ВИРОБНИЦТВА.....	96
ЧЕРНОВА Л.С. МЕХАНІЗМИ УПРАВЛІННЯ ЗНАННЯМИ В ОРГАНІЗАЦІЯХ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ.....	102
ЯТЧУК О.М. ІНТЕРАКТИВНІ КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СФЕРІ УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ.....	105

**ДО ПИТАННЯ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У ПРОЄКТАХ
РОЗВИТКУ МЕТАЛУРГІЙНОГО ВИРОБНИЦТВА**

Т.А. ФОНАРЬОВА

к.е.н., доцент, доцент Дніпровського національного університету
імені Олеся Гончара, м. Дніпро

В.О. ПЕТРЕНКО

д.т.н., професор, професор кафедри інтелектуальної власності та управління
проєктами Українського державного університету науки і технологій
м. Дніпро

І.А. КОРХІНА

к.т.н., доцент, доцент кафедри інтелектуальної власності та управління
проєктами, Українського державного університету науки і технологій
м. Дніпро

До основних завдань модернізації металургійного виробництва належить зменшення ресурсо- і енергоємності, скорочення викидів шкідливих речовин, покращення умов праці. Для цього необхідне технічне переозброєння виробництва, цифровізація продукції та послуг, інформаційне управлінське середовище.

Металургійна галузь України перебуває у кризовому стані, в умовах глобальної конкуренції.

До шляхів підвищення конкурентоспроможності металургії віднесено: акумуляція та впровадження інноваційних ресурсів, формування нових та збереження утворених національних вертикально – інтегрованих корпоративних систем і утворень, відповідність вітчизняної продукції міжнародним стандартам якості тощо [1, с. 58].

Основними управлінськими рекомендаціями щодо покращення рівня конкурентоспроможності металургійних підприємств в умовах економічної

нестабільності та невизначеності є запровадження ресурсозаощадливих та екологічних технологій, а також збільшення виробництва частки технологічно закінченої продукції та продукції із високою доданою вартістю [1, с. 58].

Автори [2, с. 179] у дослідженні привели основні проблеми розвитку металургійної галузі: високий рівень експортної залежності; використання застарілого обладнання та технологій і, як наслідок, висока енерго-та матеріалоемність виробництва; недостатність власних коштів для докорінної модернізації виробництва тощо. Вирішення наведених проблем підштовхує власників підприємств до пошуку джерел фінансування масштабних інвестиційних проектів, найбільш реальними з яких є іноземні інвестиції.

Запроваджені у 2018 році США та ЄС митні обмеження та дискримінаційні квоти негативно позначилися на становищі українських металургів на зовнішньому ринку. Це призвело до витіснення наших експортерів зі світових ринків металу.

Світова економічна і фінансова криза посилила негативний вплив чинників зовнішнього і внутрішнього середовища, загострила всі вищезазначені проблеми функціонування гірничо-металургійного комплексу і підприємств галузі, що обумовлює необхідність поширення досліджень, пов'язаних із визначенням засад й шляхів нівелювання та подолання негативних економічних і соціальних наслідків кризи в металургії та розробкою відповідних антикризових заходів [3, с. 65].

Проекти дають можливість ефективно використовувати наявні ресурси: кадрові, науково-методичні, інформаційно-аналітичні, фінансово-економічні, часові, організаційні та інші.

Актуальність цього дослідження обумовлюється високим рівнем ризиковості, невизначеності, швидкоплинних змін у конкурентному середовищі.

Проблема впливу різних негативних чинників, зокрема й ризиків, завжди актуальна в управлінні проектами. Практика управління проектами та програмами свідчить про те, що управління невизначеністю як частиною

реального світу – це обов’язкова функція проєктного менеджера, оскільки в умовах невизначеності проєкти завжди мають фактичні додаткові втрати часу, фінансів, якості порівняно з плановими [4, с. 7].

Сучасний стан політичного, економічного, законодавчого середовища проєктів та програм, що реалізуються на базі вітчизняних підприємств, організацій, компаній у різних сферах, мінливий, нестабільний, турбулентний.

Високий рівень невизначеності як внутрішнього, так і зовнішнього середовищ проєктів призводить до того, що керівник проєкту повинен управляти ним в умовах високих ризиків, постійних змін, оперативно вирішувати проблеми у проєкті, управляти конфліктами, боротися зі стресами, і навіть інколи вирішувати кризові ситуації у проєкті [4, с.7].

Керування проєктами це не алгоритм, а творчий процес, який ураховує дуже багато різноманітних факторів. Хоча в цього творчого процесу є свої оптимальні технології організації, які необхідно знати й уміти застосовувати щоб бути успішним менеджером проєкту.

Проєктний метод керування – це метод, що дозволяє підвищити ефективність будь-якої діяльності.

На думку вчених Національної академії наук (НАН) України, розвиток вітчизняної металургійної галузі має відповідати світовим тенденціям та орієнтуватися на модернізацію металургійних підприємств. Для цього необхідно розробити державну програму модернізації та розвитку галузі. Серед її основних завдань, за переконанням експертів, необхідно виокремити такі:

- оптимізація металургійних потужностей до прийнятних меж із урахуванням максимально можливого розширення внутрішнього ринку.
- розроблення та реалізація інноваційної моделі розвитку галузі шляхом створення та впровадження у виробництво принципово нових наукоємних, ефективних, ресурсоощадних і екологічно чистих технологій світового рівня.
- розвиток внутрішнього ринку металопродукції, оскільки саме він є

ключовим важелем для стабілізації та розвитку металургійної галузі країн в умовах погіршення світової кон'юнктури й посилення конкуренції на зовнішньому ринку [5, с. 12].

Огляд стану і тенденцій розвитку світової металургії засвідчив, що головними галузевими трендами останнього двадцятиріччя, які закріпилися у 2013-2017 рр. та, на думку більшості міжнародних експертів, надалі залишатимуться актуальними такі:

- безпрецедентне зростання обсягів металовиробництва на тлі постійного перевищення виплавки металу над його споживанням і розширення металургійних потужностей;

- за двадцятирічний період (з 1998 по 2017 р.) обсяг виплавки сталі зріс більш ніж у 2 рази – з 777 до 1690 млн т, ще у 2004 р. перетнувши позначку 1 млрд т. Найбільш сприятливим періодом зростання для світової металургії були 2000-2007 рр., тоді як у 2008-2009 рр. ситуація кардинально змінилася внаслідок світової фінансово-економічної кризи (падіння у 2009 р. порівняно з 2007 р. становило майже 8% і значно варіювалося залежно від країни та регіону). Наразі рівень розвитку галузі так і не досяг докризового стану, значно поступаючись у темпах зростання, які у 1998-2007 рр. у середньому становили 105,4% на рік, тоді як у 2008-2017 рр. – лише 102,5%, а у 2013-2017 рр. – 101,7%, що було викликано головним чином загальним спадом у світовій економіці [5, с. 13].

У сучасних умовах металургійна промисловість, як і більшість промислових виробників, стикається з двома серйозними взаємопов'язаними викликами – необхідністю підвищення екологічності та ресурсоефективності виробництва [5, с. 14].

На великих підприємствах гірничо-металургійної промисловості України впроваджуються стратегічні інноваційно-інвестиційні проекти, які мають комплексний характер, і включають значну кількість «локальних» субпроектів. Серед них: розширення й реконструкція діючих цехів, удосконалення основних технологічних процесів, транспортної схеми, введення нових

технологічних операцій та ін. Вирішення проблеми реконструкції здійснюється в умовах значного дефіциту інвестиційних коштів у сировинному комплексі [6, с. 103].

Діяльність з управління ризиками охоплює такі основні напрямки (етапи): ідентифікацію (виявлення) ризику, його оцінку, вибір методу та засобів (інструментів) управління ризиком, запобігання, контролювання, фінансування ризику, оцінку результатів.

У дослідженні [7, с. 95] для зменшення ризиків реалізації проектів модернізації металургійних підприємств, визначено, що якість реалізації таких проектів в умовах діючих підприємств залежить від ступеня підготовленості організаційно-технічної системи. Запропоновано використання закону варіативності інновацій для покращення якості реалізації проектів в умовах діючих підприємств.

Для визначення інноваційності робіт у проектах запропоновано п'ять критеріїв, які характеризують спорідненість проектів до внутрішніх можливостей підприємства. Якщо проект не відповідає хоча б одному із запропонованих критеріїв, він вважається інноваційним для даного підприємства і потребує ретельної розробки протиризикових заходів.

В результаті треба відзначити високий рівень ризиковості проектів розвитку металургійного виробництва, особливо в кризовий період у світовій металургії. Рекомендовано при розробці проектів розвитку металургійного виробництва передбачити спеціальні заходи стратегічного управління з використанням креативного економічного та технологічного аналізу кожного з ризиків.

Література:

1. Темченко, О.А., Шевчук, Н.А., Салоїд, С.В., Редько, К.Ю. Управління конкурентоспроможністю металургійних підприємств. *Економіка і держава*, 2021. № 4. С. 53-58.
2. Небилиця, В.С., Пригара, І.О., Новикова І.В. Оцінка інвестиційної

привабливості галузі на прикладі металургійної промисловості України. *Приазовський економічний вісник*, 2017. № 5(05). С. 176-180.

3. Жданко, Є.С. Економічна безпека функціонування металургійних підприємств міста в кризових умовах. *Вісник Хмельницького національного університету*, 2009. № 3. Т. 2. С.65-69.

4. Данченко О. Б., Занора В. О. Проектний менеджмент: управління ризиками та змінами в процесах прийняття управлінських рішень : монографія. Черкаси : ПП Чабаненко Ю.А., 2019. 278 с.

5. Амоша О.І., Нікіфорова В.А. Розвиток металургійної смарт-промисловості в Україні: передумови, проблеми, особливості, наслідки: науково-аналітична доповідь; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2019. 67 с.

6. Варава Л.М., Варава А.А. Оптимізація запровадження стратегічного інноваційно-інвестиційного проекту на промисловому підприємстві. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Економіка*. 2018. Випуск 2 (52). С. 102-106.

7. Петренко В.О., Мазов М.М. Управління проектами модернізації металургійних підприємств. *Управління розвитком складних систем*. 2015. №23(1). С. 90-95.

Наукове видання

УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОЄКТНОГО ТА НЕЙРОМЕНЕДЖМЕНТУ, ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ УПРАВЛІННЯ, ТЕХНОЛОГІЙ СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОБ'ЄКТІВ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ ЗА МАТЕРІАЛАМИ IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (24-25 березня 2022 року) Дніпро-Київ

Головний редактор д.т.н., проф. Петренко В.О.
Науковий редактор д.т.н., проф. Молоканова В.М.
Науковий редактор к.т.н., доц. Дорожко Г.К.

Видавець ТОВ «ЮРИДИЧНА КОМПАНІЯ «ЮРСЕРВІС»
49000, м. Дніпро,
вул. Воскресенська, буд. 39
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції
ДК № 6550 від 20.12.2018